

UHU-Linux-pályázatok

A hazai Linux-változatnak szánt UHU-Linux fejlesztője az UHU-Linux Kft. Jelenleg a rendszernek még csak az RC1-es próbaváltozata érhető el, de máris ígéretes fejlesztés. A társaság vezetőjét, *Körmendi András*t kérdeztem az UHU helyzetéről.

Gibizer Tibor: *Az elmúlt hónapokban szinte folyamatosan érkeztek az izgalmasabbnál izgalmasabb hírek az UHU háza tájáról. Sok a kérdés és sok a találgatás az új rendszerrel kapcsolatban. Milyen friss híreket tudnál megosztani olvasóinkkal?*

K. A.: Mint azt már tudjátok, jelen voltunk az LME IV. GNU/Linux Szakmai Konferenciáján, és ott bejelentettük, hogy készül az UHU-Linux Tűzfal és Kiszolgáló változata, ami természetesen szintén szabadon felhasználható lesz. Örömmel mondhatom, hogy a fejlesztés nagyon szépen halad. Közel állunk az első próbaváltozat közzétételéhez, de bevallom, igyekszünk egy kicsit késleltetni a kiadást, hogy már az első változatok is a lehető legjobbak legyenek. Emellett nagyon fontos, hogy a terméket a hazai felhasználók igényeinek megfelelőre kívánjuk kialakítani, hiszen kimondottan nekünk, magyaroknak készül. Mire ez az írás megjelenik, feltehetőleg már mindkét változathoz a kezünkben lesz egy-egy használható próbapéldány.

G. T.: *Már hosszabb ideje elérhető az UHU Linux RC1-es próbaváltozata. Van-e már pontos hír az RC2-es kiadásról? Ezt talán többen várják, mint az előző fejlesztéseket.*

K. A.: Azt sajnos nem tudom, hogy mennyien várják az UHU-Linux 1.0 RC2-s változatának megjelenését, de ha csak annyian fogják használni, mint az RC1-et, nyugodtak lehetünk, hiszen a számok egyértelműen azt mutatják, hogy jó irányba haladunk. Érdekességként megemlíthetem, hogy az UHU-Linux asztali változatát szinte teljesen átfésültük, az összes csomag frissült benne. De erről majd akkor beszéljünk részletesebben, ha már készen leszünk vele – ami valójában már nincs is messze. Remélem, a következő hónapban már a magazin oldalain is részletes beszámolót tudtok lehozni az új változatról.

G. T.: *Nagy érdeklődéssel hallgattuk a konferencián, hogy a társaság új pályázatokat ír ki. A hazai linuxos életben egyedülálló pályázati kiírásokról szeretnélek kérdezni. Mit lehet erről tudni? Mi a háttere a pályázatok kiírásának?*

K. A.: A nyílt forráskódú fejlesztések általában nem haszonelvűek, hanem egyéni alkotóerők összeadódásából és lelkesedésből építkeznek. Ahhoz, hogy a hatékonyságot ugrásszerűen növelhessük, az erőforrásokat egybe kell vonni.

Az UHU-Linux Kft. az általa összefogott fejlesztések mellett figyelmet fordít a fentiekben megfogalmazott célokkal nem szükségszerűen egybeeső, ugyanakkor a fejlesztői, illetve alkalmazási szempontokat figyelembe vevő, társadalmilag hasznos fejlesztések támogatására is. Ez alatt azt értjük, hogy a társaság közvetlenül összeha-

golt saját fejlesztőcsapata mellett támogatást kíván nyújtani olyan, nem a céghez tartozó fejlesztői csoportok számára is, amelyek a magyarországi egyéni Linux-használat elterjedése érdekében vagy éppen egy más nagyságrendű felhasználói hozzájárulást elősegítő fejlesztésen dolgoznak.

Mit is jelent ez? Lényegében azt, hogy véleményünk szerint ahhoz, hogy a Linux valóban széles körben el tudjon terjedni, támogatni kell azokat a fejlesztőket, programozókat, akik megvalósításra váró ötletekkel bírnak, megvan hozzá a szakmai hozzáértésük, de eddig erőforráshiányok miatt nem tudtak megfelelő munkát fordítani a fejlesztésre. Tudjuk, hogy ma már hihetetlen mennyiségű program áll a felhasználók rendelkezésére, de ezek rendszerint nem hazai fejlesztések, így sok esetben nem is igazán ültethetők át a mi igényeinknek megfelelő formába. Sokat segít a fordítás, de kimondottan a mi – itt természetesen a magyar viszonyokra gondolok – igényeinknek, kívánalmainknak vagy mondhattam volna azt is, néha jogszabályainknak megfelelő programok csak itt szülehetnek, azokat fordítások útján nem lehet beszerezni. Számunkra nagyon fontos, hogy összefogjuk a fejlesztőket és támogassuk a munkájukat, hiszen a Linux ereje mindig az összefogásban rejlett. Csak gondolj bele, milyen módszerrel vehetjük fel a versenyt a nagy, illetve a multinacionális cégekkel?

Van nekünk erre pénzünk? Szerintem nincs, és sokáig nem is lesz. Akkor mi marad számunkra a járható út?

Csak az összefogás. Ha a linuxos emberek végre felébrednek, és tudásukat, tapasztalataikat megosztják a közösséggel, abból csodálatos dolgok fognak születni, sőt születnek is, jó példa erre az MPlayer fejlesztése, vagy Gnome2 fordítócsapatának munkája. A Linux rohan előre. Már nemcsak a környező országok számára egyértelmű, hogy a helyes irány a nyílt forráskód felé vezet, de Kína után már India is nemet mondott a zárt forráskódra – jó, tudom, hogy a tényleges felhasználói tábor ez feltehetően nem igazán fogja befolyásolni, de ha már egy közismerten elmaradott állam is látja a helyes utat, talán majd egyszer mi is erre fordulunk.

G. T.: *Tudom, hogy még nem történt meg a pályaművek elbírálása, de gondolom, belekukkantottál már a beérkezett anyagokba. Így első ránézésre hogyan ítéled meg a pályaműveket?*

K. A.: Amikor az imént azt mondtam, hogy jó úton haladunk, akkor ezt a területet tudatosan nem említettem, hiszen a legnagyobb meglepetés pont itt ért minket. Nem titok, hogy a vártnál is sokkal több anyag érkezett, és véleményem szerint a többség valóban eléri azt a szintet, sőt több esetben meg is haladja, amire számítani mertünk. Sejtettük, hogy sokan fognak jelentkezni, de azt álunkban sem hittük, hogy ennyien. Pontos számokat inkább nem mondanék, hiszen még nem értük el a leadási határidőt, de ha gondolod, örömmel „plettyizek” egy keveset.

G. T.: *Ezek szerint váratlanul ért benneteket a sok pályá-*

mű. Eredetileg ötmillió forintot különítettetek el erre a célra. Ha lényegesen több támogatásra érdemes pályázatot érzékel, milyen elveket követtek a támogatások megítélésekor? Minden arra érdemes kap egy keveset, vagy csak a tényleg kiemelkedők kerülnek díjazásra?

K. A.: A gondok azért vannak, hogy megoldjuk őket. Jó, tudom, ez így közhely, amivel én személy szerint utálok dobálózni, de erre tényleg nem tudok mást mondani. Ötmillió nem kevés pénz, de a jelek szerint legalább húszra lenne szükség, viszont annyi nincs. Ezért feltehetően azokat fogjuk támogatni, akiket bírunk. Semmiképpen nem szeretnénk viszont, hogy a többi pályázat kárba vesszen. Ezért a mostani kiírás tanulságait levonva arra gondoltunk, hogy az UHU-csapat a jövőben teljes erőbedobással azon lesz, hogy minél nagyobb keretet tudjon ezekre a területekre fordítani. Amint sikerült a megfelelő pénzüsszeget összeszedni, azonnal megismételjük a mostani kiírást, tehát senki ne csüggedjen, ha most kimaradt vagy csak lemaradt, hiszen igyekszünk mindent megtenni, hogy ez a folyamat ne álljon le.

G. T.: *Bele tudunk kukkantani, hogy a különböző témakörökben milyen anyagok érkeztek?*

K. A.: Természetesen igen, de csak futólag, hiszen addig, amíg a pályázat nincs lezárva, tisztességtelen lenne őket bemutatni. A magazin megjelenésekor már remélhetőleg a kiértékelésen is túl leszünk, remélem, nagy titkokat nem fogok kikutyni. Fontos megjegyezni, hogy a kiértékelést egy független szakmai zsűri végzi majd. Lássuk, mire vagy kíváncsi!

G. T.: *Hány pályamű érkezett, és meg lehet-e határozni, hogy túlnyomórészt honnan érkeztek?*

K. A.: Eddig több mint harminc anyagot kaptunk, és ha most azt akartad finoman megfogalmazni, hogy ezek mennyire korlátozódnak a fővárosra, azt tudom mondani, hogy egyáltalán nem, tehát az ország szinte minden szegletéből csodálatos anyagokat kaptunk. Nagyon örülünk, hogy nemcsak ötletszinten élő, hanem futó projektek fejlesztői is jelentkeztek, például az Ispell, a Freddy, vagy az MPlayer fejlesztőitől, szakembereitől.

G. T.: *Valóban erre gondoltam, ugyanis többször tapasztalom, hogy sokan azt hiszik, csak Budapest belvárosára összpontosul a hazai linuxos élet. Ismert alkalmazásokat említettél - készítőik miben kérték a segítségeteket?*

K. A.: Az egyik sokak által ismert alkalmazás weblapjának a készítője el szeretné készíteni az alkalmazás magyar leírását; míg egy másik egy olyan program, ami már többszörösen bizonyított, és amely már most felülmúlja a Microsoft-termékekhez használt változatot. A szerző csupán be szeretné fejezni az eddig végzett munkát, azaz végre eljutni az 1.0-s változathoz. Ezek a programozók már bizonyítottak, és tényleg csak azért van ránk szükségük, hogy hatékonyabban tudják a munkájukat végezni. Mi ebben természetesen örömmel leszünk a partnerük, mint ahogy több esetben már azok is vagyunk. Ne értsd félre, ez nem azt jelenti, hogy ők a pályázati elbírálástól függetlenül máris támogatást

kaptak, de gondolom, a szakmai zsűri is értékelni fogja eddigi erőfeszítéseiket, és a hasznosság mérlegelése mellett a lehetőségekhez mérten a támogatás mellett fognak szavazni. Természetesen az is előfordulhat, hogy nem így döntenek, de akkor még mindig ott lesz a lehetőség, hogy a következő körben ismét megpróbáljanak pályázni, tehát semmi sincs veszve.

G. T.: *Régi meggyőződéseim, hogy a Linux népszerűsítését az irodákban és az iskolákban kell kezdeni. Az, aki a munkahelyén Linuxot használ, nagy valószínűséggel otthon is azt fog, illetve aki már az iskolapadban megismeri ezt a remek rendszert, a való világban is ezt akarja majd használni. Ezen a területen is érkeztek használható megoldások?*

K. A.: Szinte minden területre érkezett pályamű, de az irodai alkalmazások, illetve az oktatás témakörét érdemes kiemelni, hiszen ezek a területek valóban nagyon fontosak, és a jelek szerint ezt nem csak mi látjuk így. Igazán remek anyagok érkeztek, amik szerintem szintén érdemesek arra, hogy az UHU-Linux mögöttük álljon. Most mosolyogsz, de tényleg nem tudok mást mondani, hiszen szinte az összes anyag olyan, amit vétek lenne nem megvalósítani. Mondok pár példát: a távoktatás hazánkban elég mostoha helyzetben van. Érkezett egy anyag, ami ezt szeretné bővíteni, és ami kimondottan megnyerte benne a tetszésemet, az az, hogy nem a fellegekben jár, jó érzékkel azt a kérdéskört feszegeti, ami a fejlesztés alapjaihoz szükséges. Jelen esetben a programozáshoz. A tervező a saját tapasztalatai alapján szeretné bevonnai az embereket a C-programozás alapjainak megismerésébe. Ez fontos, hiszen annak ellenére, hogy erről a témakörrel számtalan mű született már, olyan, ami magyar szerző tollából kimondottan távoktatási céllal íródott volna, ráadásul saját tapasztalatokon alapulva, legjobb tudomásom szerint még nem. Természetesen léteznek fordított anyagok, de ezek rendszerint közel sem annyira „emberiek”, mint az olyanok, amelyeket hozzánk hasonló kezdő jegyzett le folyamatosan, ahogy a tudás megszerzésének rögzős útján haladt.

Oktatást segítő alkalmazásra is érkezett pályamű. Dióhéjban az a lényege, hogy az iskolák számára (főként az iskolatitkári munkákhoz nagy segítséget nyújtó) alkalmazást készítsen, ami lehetővé teszi a diákok adatainak pontos, naprakész nyilvántartását, kezelését, megkönnyítse a különféle kimutatások elkészítését, egyszerűvé tegye az adatok felvitelét, módosítását, visszakeresését. A programhoz kiegészítő modulok is társulnának, például könyvtári adatbázis, órarend. Egy ilyen program kifejlesztése – ha kiadod egy cégnek – rémisztő összegbe kerülne. Abban az esetben, ha egy cég felvállalja ennek az elkészítését, de nem a Linux oltalma alatt, tehát nem nyílt forrással, szabadon hozzáférhetően, jogdíjat kell utána fizetni. Nem tudom, jelenleg hány iskola van hazánkban, de ha mindegyik megrendelné ezt a programot, abból az összegből biztosan lehetne készíteni pár UHU-Linuxot – vagy ha a valóság

talaján akarok maradni, akkor azt mondom, inkább vegyen belőle az iskola labdát vagy amit akar. Ezt nem akarják sokan megérteni, hogy az a rengeteg pénz, amit most a jogdíjakra szétszórnak, mennyivel hatékonyabban felhasználható, ha a nyílt forráskódot támogatják. Hosszútávon hihetetlen megtakarítások érhetők el. Annyit még hozzáténnék, hogy ez a program lényegében minden rabszolgamunkát le szeretne venni a tanárok válláról, tehát egy igazán széleskörű alkalmazásról beszélhetünk, ami természetesen hálózati munkára is alkalmas. Ennek erőnyeit most inkább nem ecsetelgetem, hiszen a Linuxvilág olvasói bizonyára tisztában vannak azzal, hogy a központilag kezelt adatbázisok milyen lehetőségeket rejtenek magukban.

Felmerült olyan ötlet is, ami kimondottan az UHU-Linux általános és középiskolák számára készítendő változatának támogatását tűzte ki célul. Ennek érdekében válnának olyan programok keresését, adott esetben magyarítását vagy támogatását, használati leírások készítését, melyek az általános és középiskolák számára különösen jól használhatók, és Linuxról lévén szó, gazdaságosak. Te elég sokat foglalkoztál az oktatás kérdésével, így nem kell külön magyaráznom, hogy mennyire siralmas a helyzet. Vannak gépek, vannak géptermekek, de csak kevés. Ha több lenne azonban, akkor sem tudnának mit kezdeni vele, mivel például a történelem vagy biológia tantárgyakhoz – és sorolhatnám – lényegében nincs olyan anyag, amivel a gépeket ténylegesen ki lehetne használni. Már régen nem igaz, hogy a számítógép csak a számítástechnika vagy jelen esetben hazánkban az ámitástechnika oktatására használható. Elenyésző számban léteznek ugyan programok, de azok is rendszerint valamilyen idegen nyelvről lettek átültetve, ráadásul meglehetősen borsos áron kínálják őket. Ismét csak azt tudom mondani, hogy ha a döntéshozók végre belátnák, milyen lehetőségek rejlenek a szabad programokban, viszonylag gyorsan komoly javulást lehetne elérni az oktatás anyagi helyzetében.

Tehát ez a kezdeményezés komoly hangsúlyt fektetne a műszaki szakközépiskolákra, hiszen ezt a területet sokkal hamarabb meghódíthatná. Távlati céljuk egy olyan információs kiszolgáló létrehozása, mely adat- és programforrás lehetne más iskolák számára, ahol UHU-Linuxot használnak.

Tényleg csak a példa kedvéért kiemelnék még egy pályaművet, aminek a fontosságával, gondolom, mindenki egyetért majd. Sajnos sok gyermek küszködik tanulási gondokkal, ezért fontos lenne egy az ő nevelésüket segítő rendszer kifejlesztése. A tanulási zavar „állapot”, ami olyan gyermekeknél fordul elő, akik átlagos vagy átlagon felüli intelligenciával rendelkeznek és mindenképp előtt az jellemző rájuk, hogy elmaradásuk a tanulás egy vagy több részterületén életkorukhoz képest jelentős. Ilyen területek a beszéd, a beszéd felismerés, a figyelem, a gondolkodás, a magatartás, illetve a mozgás. A tanulási zavarral küzdő gyermekek esetében, mivel egyedi,

az átlagostól eltérő adottságokkal bírnak, egy-egy tanuláshoz szükséges tevékenység gyengébb működésével vagy sokszor hiányával találkozhatunk. Ennek kezeléséhez különleges pedagógiai módszerekre van szükség. Nagyon fontos, hogy ez nem betegség és nem is fogyatékosság. Egyes vizsgálatok szerint ma minden tizedik gyermek valamilyen tanulási- vagy teljesítményzavarral küzd. Nem szabad elfelejteni, hogy ezek a gyermekek, ha megfelelő oktatásban részesülnek, teljesen egyenrangú építőtagjai lehetnek társadalmunknak.

Nem akarom az olvasókat a részletekkel fárasztani, ezért csak annyit tennék még hozzá, a pályázó célja, hogy abban segítse a szakembereket, hogy minél hamarabb felfedezzék az esetlegesen tanulási gondokkal küzdő gyermekeket, valamint a tanulóknak játékosan szórakoztató segítséget nyújtson a tanulásban, miközben igyekszik megkönnyíteni a nevelő munkáját.

Ez a téma természetesen nem kapcsolódik szervesen az UHU-Linuxhoz, de nem is baj, hiszen egy olyan fontos területen próbál segíteni, aminek a fejlesztése mindannyiunk érdeke.

Még számtalan példát fel tudnék hozni ebben a témakörben, de gondolom, lassan már külön melléklet méretűvé fog válni a cikked.

G. T.: *A terjedelem valóban korlátozott, de olyan öröm volt látni a lelkesedést, hogy nem volt szívem megszakítani a beszámolódat.*

K. A.: Köszönöm, pedig eszembe jutott még egy nagyon hasznos projekt, egy többkulcsos növényhatározó, de ebben most már tényleg ne mélyedjünk el.

G. T.: *Az oktatás fontosságát botorság lenne megkérdőjelezni, de mint tudjuk, a „belbecs” mellett fontos szerepet kap a „külsín” sem. Érkezett anyag grafikai megvalósításra is?*

K. A.: Abban a szerencsés helyzetben vagyok, hogy most bármire rákérdezhetsz, mert semmire sem fogom azt mondani, hogy nem. Természetesen érkezett. Megemlítenék egy számomra nagyon rokonszenveset, mely egységesített témákat készítené a GDM-hez, KDM-hez, Gnome-hoz, KDE-hez, Gimphez, Mozillához és sorolhatnám. Itt a grafikai munka kiterjedne a háttérképekre, az ikonokra, és lényegében az egész kinézetre, ami valóban nem elhanyagolható.

G. T.: *Akkor minden túlzás nélkül kijelenthetjük, hogy a pályázat sikeres volt?*

K. A.: Feltétlenül. Nem győzöm hangsúlyozni, hogy messze felülmúlta a várakozásunkat.

G. T.: *Köszönöm a beszélgetést. Remélem, hamarosan részletesen is bemutatthatjuk a nyertes pályázatokat.*

Gibizer Tibor (gibzo@linuxmania.hu)

Újságíró, immár hét éve a Linux elkötelezett híve. Imádja a kutyákat, a kerékpározást és az autós csavargást.